

ARCHIV

KANCELÁŘE PRESIDENTA REPUBLIKY

39 : 190

41 : 276, 289, 332

čj. 54/41 elyáš

Ing. A. Eliáš, předseda vlády

54/41

52/41

KANZLEI DES STAATSPRÄSIDENTEN
KANCELÁŘ STÁTNÍHO PRESIDENTA

ARCHIV
KANCELÁŘE PRESIDENTA REPUBLIKY

Z.
Čís.

T 276 / 41.

Unter einem
erledigte
weitere Zahlen
Spolu
vyřizena čísla

Frist Lhůta				
Verlängert Prodloužena				
Betrieben Urgováno				

Datum 1. října 1941. z.
Datum C.

Eingelangt..... 194...
Došlo

Absender:
Podatel:

Vorgänge:
Dřívější spisy:

Akten, welche mittelbar
auf die Angelegenheit
Bezug haben:
Spisy záležitosti nepřímo
se týkající:

Betrifft: Odsouzení býv. předsedy vlády
Věc: Ing. Aloise ELIÁŠE
dne 1. října 1941.

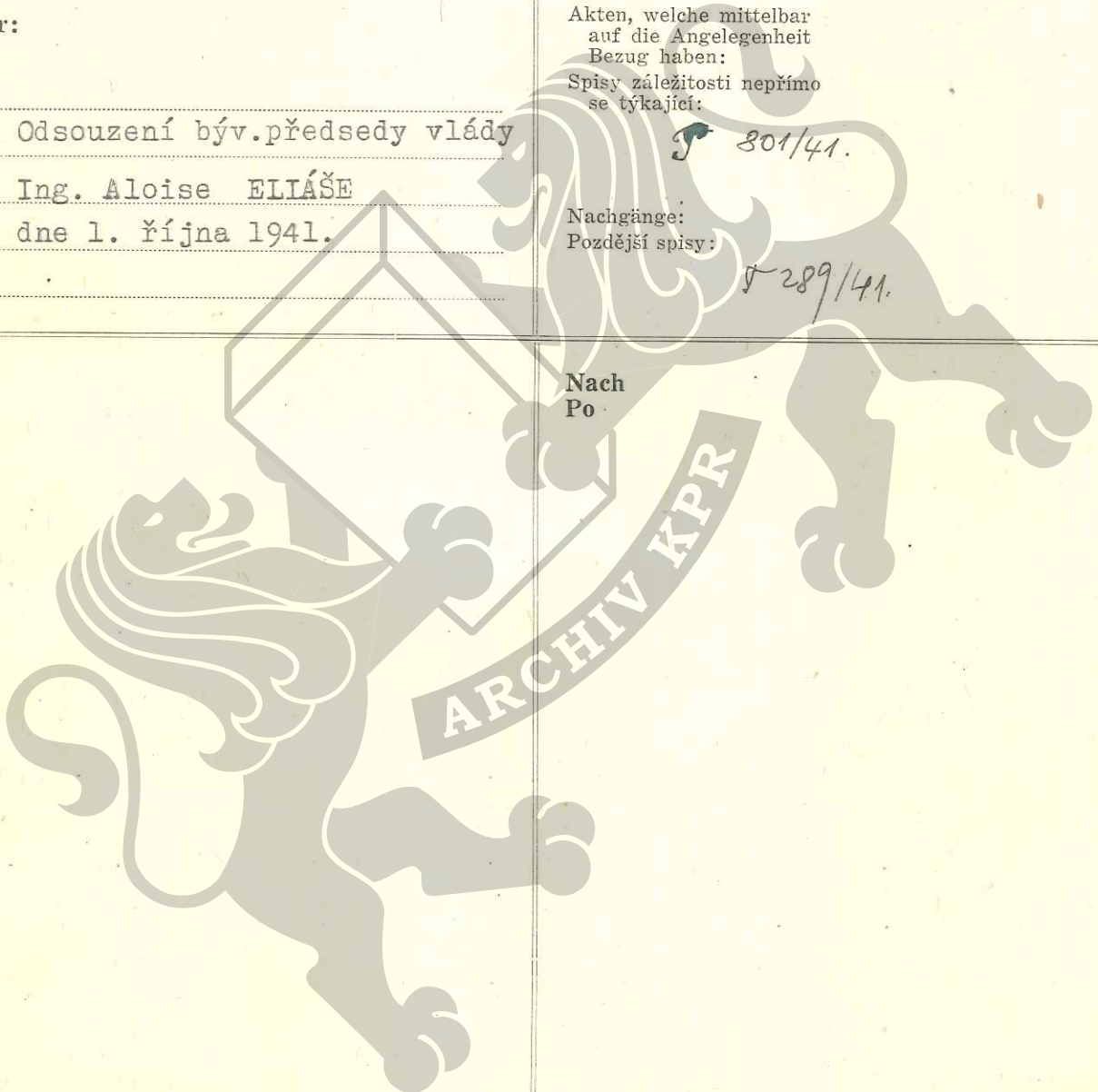
801/41.

Nachgänge:
Pozdější spisy:

289/41.

Vor
Před

Nach
Po

Registratur:
Spisovna:

Eingelangt.....
Došlo
Eingelegt.....
Založeno

Abgangsstelle:
Výpravna:

Eingelangt.....
Došlo
Reingeschrieben.....
Napsáno
Verglichen.....
Porovnáno
Abgefertigt.....
Vypraveno

Pro domo:

Dne 1. října pozdě odpoledne dostavila se choť býv. ministerského předsedy Ing. Eliáše k panu státnímu presidentovi a oznámila mu, že její manžel byl Volksgerichtem odsouzen k smrti.

Pan president rozhodl po poradě s náměstkem předsedy vlády ministrem Dr. Krejčím na žádost paní Eliášové, že podnikne všechny kroky, aby Ing. Aloisu Eliášovi byla udělena Vůdcem a říšským kancléřem milost. Za tím účelem byl koncipován dopis pana státního presidenta /příloha A./ .

Prve nežli byl dopis odeslán byl panu presidentovi doručen připojený dopis zástupce říšského protektora č. B.Nr. 50/41 /příloha B. s 2 přílohami, a sice fotografickou kopií rozsudku Volksgerichtshofu a fotografickou kopií vlastnoručního prohlášení Ing. Eliáše/.

Na to bylo rozhodnuto, že pan státní president požádá zástupce říšského protektora o rozmluvu dle možnosti ještě týž večer.

Ježto pan zástupce říšského protektora byl nepřítomen, zaslal mu pan president dopis č. T 276/41 /příloha C/.

Dne 2. října sdělil k našemu dotazu adjutant zást. říšsk. protektora, že pan z. říšsk. protektor přijme pana státního presidenta ve 12.30 h, což bylo později změněno na 13.30 h.

Pan president v tuto hodinu navštívil pana zastupujícího říšsk. protektora a přednesl mu věc, jak je vyličena v připojeném Pro memoria /příloha D/., kteroužto přílohu panu zast. říšsk. protektorovi předal.

Po té pan z. ř. protektor odletěl s memorandem k říšskému kancléři do hlavního stanu.-

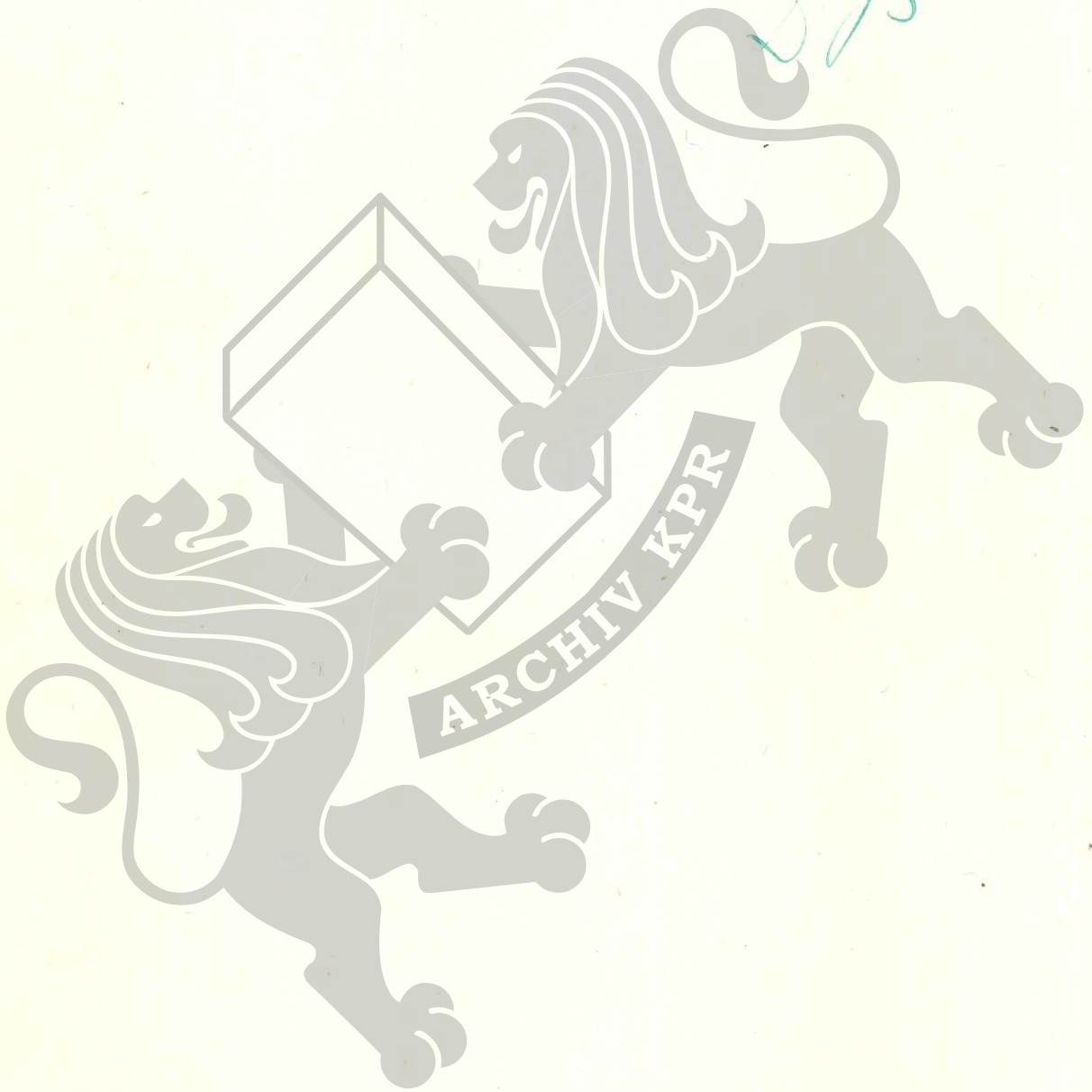
2. 11. 41

Prozatur

a. a.

Prage, dne 2. srpna 1911

Dy

A)

DER STAATSPRÄSIDENT
DES PROTEKTORATES BÖHMEN UND MÄHREN

Prag am 1. Oktober 1941.

Herr stellvertretender Reichsprotector !

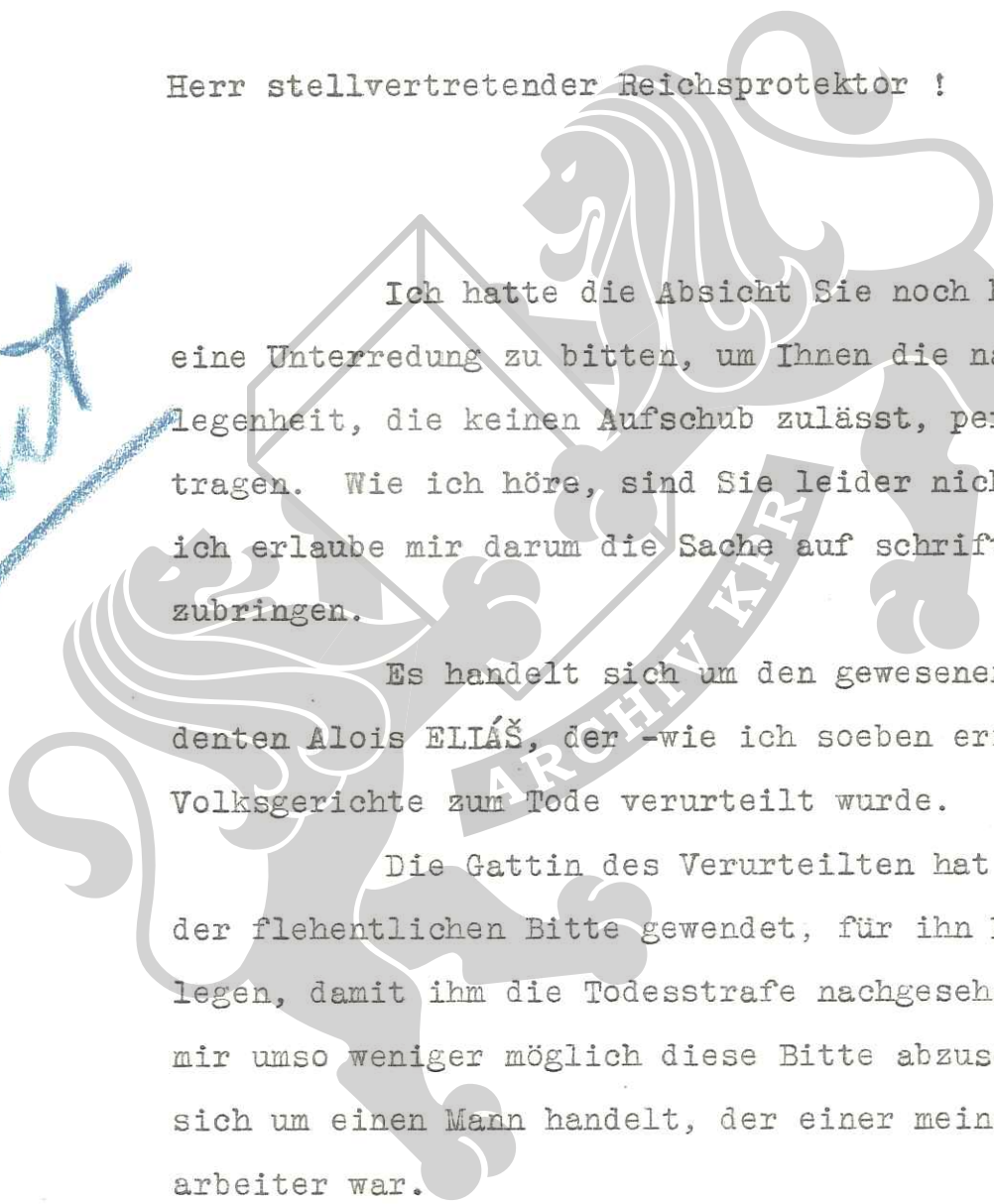
Ich hatte die Absicht Sie noch heute abends um eine Unterredung zu bitten, um Ihnen die nachstehende Angelegenheit, die keinen Aufschub zulässt, persönlich vorzutragen. Wie ich höre, sind Sie leider nicht anwesend und ich erlaube mir darum die Sache auf schriftlichem Wege vorzubringen.

Es handelt sich um den gewesenen Ministerpräsidenten Alois ELIÁŠ, der -wie ich soeben erfahren habe- vom Volksgerichte zum Tode verurteilt wurde.

Die Gattin des Verurteilten hat sich an mich mit der flehentlichen Bitte gewendet, für ihn Fürsprache einzulegen, damit ihm die Todesstrafe nachgesehen wird. Es ist mir umso weniger möglich diese Bitte abzuschlagen, als es sich um einen Mann handelt, der einer meiner nächsten Mitarbeiter war.

Ich kann es bis heute nicht fassen, dass dieser

urteilt

DER STAATSPRÄSIDENT
DES PROTEKTORATES BÖHMEN UND MÄHREN

Mann, den ich hoch schätzen zu dürfen glaubte, ein verwerfliches Doppelspiel gespielt hat. Das bedeutet nicht nur dem Reiche gegenüber, sondern auch mir gegenüber ein schweres Verschulden. Ich bin aber überzeugt, dass Eliáš gewiss nicht aus niedrigen, unedlen Beweggründen gehandelt hat und ich bin weiters immer der Ueberzeugung gewesen, dass das schönste Recht derer, die an der Spitze der Völker stehen, das ist, Milde walten zu lassen und dass die Strenge darin am wirksamsten ist, wenn sie mit Milde Hand in Hand geht. Aus dieser Ueberzeugung heraus möchte ich mir gestatten, auch im Falle Eliáš's der Milde das Wort zu reden und an Sie, Herr stellvertretender Reichsprotector, die Bitte zu richten, ihn der Gnade Seiner Exzellenz des Führers und Reichskanzlers zu empfehlen.

Ich wäre sehr dankbar, wenn Sie mir Gelegenheit geben wollten, Ihnen dieses mein Anliegen morgen früh auch noch persönlich vorzutragen. Sie würden mich damit umsomehr verbinden, als ich angesichts des verzweifelten Drängens der Gattin Eliáš's die weitere Bitte auf dem Herzen habe, mir ermöglichen zu wollen, dass ich mich in der Angelegenheit persönlich an Seine Exzellenz den

DER STAATSPRÄSIDENT
DES PROTEKTORATES BÖHMEN UND MÄHREN

Führer und Reichskanzler wende.

Mit dem Ausdrucke ausgezeichneter Hochachtung

Dem Herrn stellvertretenden Reichsprotector
des Protektorats Böhmen und Mähren Reinhard H e y d r i c h,
SS-Obergruppenführer und General der Polizei,

PRAG.

**DER REICHSPROTEKTOR
IN BÖHMEN UND MÄHREN**

Mit der Führung der Geschäfte
beauftragt

B.Nr. 50/41.

Prag, den 1. Oktober 1941.

An den
Herrn Staatspräsidenten
Dr. Emil H a c h a

P r a g
Burg.

Herr Staatspräsident !

Unter Bezugnahme auf die Ihnen gemachte Zusage
überreiche ich Ihnen anliegend die Photokopie
einer beglaubigten Abschrift des Urteils des
Volksgerichtshofes gegen den Ministerpräsidenten
Ing. E l i a š .

Gleichzeitig füge ich eine Erklärung des Minister-
präsidenten Eliaš zu Ihrer Kenntnisnahme bei.

Es liegt ein Gnadengesuch vor, das in den
nächsten Tagen dem Führer zur Entscheidung über-
mittelt wird.

Mit vorzüglicher Hochachtung

W-Obergruppenführer und General
der Polizei.

e)
T 276 / 41.

Prag, am 1. Oktober 1941.

Herr stellvertretender Reichsprotector !

Ihr Schreiben B.Nr. 50/41 betreffend den gewesenen Ministerpräsidenten Alois ELIÁŠ habe ich erhalten und bitte für Ihre Mitteilungen meinen besten Dank entgegenzunehmen. Ich habe die Absicht, Sie morgen im Laufe des Vormittags aufzusuchen, um mit Ihnen persönlich über die Angelegenheit zu sprechen.

Mit dem Ausdrucke ausgezeichnetester Hochachtung

An den

Herrn stellvertretenden Reichsprotector
des Protektorates Böhmen und Mähren Reinhard H e y d r i c h,
SS-Obergruppenführer und General der Polizei,

PRAG.

71)

Prag, am 2. Oktober 1941.

Ich bin Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie mich mit Ihrem Schreiben vom gestrigen Tage über die Entscheidung des Volksgerichtes in der Angelegenheit des gewesenen Ministerpräsidenten A. Eliáš informiert haben, sowie auch dafür, dass Sie mir jetzt ermöglichen, mit Ihnen über diesen Fall zu sprechen und Sie zugleich zu ersuchen, beim Führer und Reichskanzler meine inständige Bitte um Begnadigung Eliáš's zu befürworten.

Der Vorfall mit Eliáš ist mir sehr nahe gegangen, da es sich um einen Mann handelt, welcher als einer der ersten und rückhaltlos meinen Schritt vom 15. März 1939 begriffen hat, für ihn eingetreten ist und seinen ganzen Einfluss aufgeboten hat, um dem Volke das Bewusstsein beizubringen, dass diese geschichtliche Entscheidung die einzig richtige war. Ich glaube, dass die ihm zur Last gelegten Handlungen nicht unehrenhaften Motiven entsprangen, und dass er, wenn er ins Wanken geriet und es unterliess, dort, wo er auf eine dem Reiche feindselige Haltung stiess, kompromisslos vorzugehen, dies deshalb tat, um die Opferung von Menschen zu vermeiden, von denen er ständig hoffte, dass

es ihm gelingen werde, sie rechtzeitig auf den richtigen Weg zu bringen. Das bewegt mich dazu, mich an Sie mit der inständigen Bitte zu wenden, dem Führer und Reichskanzler empfehlen zu wollen, dass er über das Gnadengesuch Eliáš's eine günstige Entscheidung treffen möge. Ich bin überzeugt, dass Ihrem Einschreiten zum Zwecke der Beruhigung der Bevölkerung des Protektorates der vollste Erfolg gesichert wäre, wenn es durch einen derartigen Gnadenakt seitens des Führers und Reichskanzlers gekrönt würde. Nicht in letzter Reihe würde das auch meine Arbeit erleichtern, die darauf abzielt, den Reichsgedanken im tschechischen Volke zu vertiefen und dieses Volk in das neu geordnete und für immer von der bolschewistischen Gefahr befreite Europa einzugliedern. -

ARCHIV KPR

~~Děkuji~~ Jsem Vám zavázán velkým díkem, že jste mě svým dopisem z včerejšího dne informoval o rozhodnutí ve věci býv. ministerského předsedy A. Eliáše a za to, že mně umožňujete nyní, abych o tomto případě s Vámi promluvil a požádal Vás současně, abyste ^{doporučil} ~~tlumočil~~ Vůdci a říšskému kancléři moji naléhavou prosbu o jeho omilostnění.

Případ Eliášův dotkl se mě velmi hluboko, ježto jde o muže, který jeden z prvních a bezvýhradně pochopil můj krok z 15. března 1939, který za nim stál a vynaložil všechna svá vlivy, aby v národu vštípl vědomí, že toto dějinné rozhodnutí bylo jediné správné. Myslím, že jeho činy, které se mu kladou za vinu, nevycházely z pohnutek nečestných a že, ~~zakolísal-li a nepostupoval-li~~ ^{nekom-} ^{promisně tam, kde zjistil postoj Říši nepřátelský, činil} ^{stále} tak proto, aby neobětoval lidi, o nichž/doufal, že se mu podaří ^{vést} ~~přivést~~ je na správnou cestu. To vede mě k tomu, abych se obrátil na Vás s naléhavou prosbou, abyste doporučil Vůdci a říšskému kancléři, aby Eliášovu žádost o milost ^{rozhlá} ~~posuzoval~~ ^{blahovolně}. Jsem přesvědčen, že Vaše dílo/uklidnění obyvatelstva Protektorátu mohlo by být s největším zdarem zakončeno takovým aktem milosti z rukou Vůdce a říšského kancléře. V neposlední řadě ulehčilo by to i mně moji práci pro prohloubení říšské myšlenky v českém národě a ~~zapojení~~ tohoto národa do nově uspořádané a od bolševického nebezpečí navždy zbavené Evropy. Připravuje ~~jmenování~~ nového ministerského předsedy a rekonstrukci vlády budu ~~neskonalé~~ mítí ulehčenu svoji námahou právě takovým ~~projevem~~ velkomyslným aktem.

54/41

KANCELÁŘ STÁTNÍHO PRESIDENTA

ARCHIV

KANCELÁŘE PRESIDENTA REPUBLIKY

Čís.:

T 289/41.

Spolu
vyř. čís.

Lhůta

Prodloužena

Urgováno

Datum 6. října 1941, č. ./.

Došlo 7. " 19 41

Podatel: Zástup. říš. protekt.

gen. Heydrich.

Věc: Odsouzení býv. předsedy vlády
Ing. A. Eliáše - dopis gen. Heydricha.

Dřívější spisy:

T 276/41 a dř.

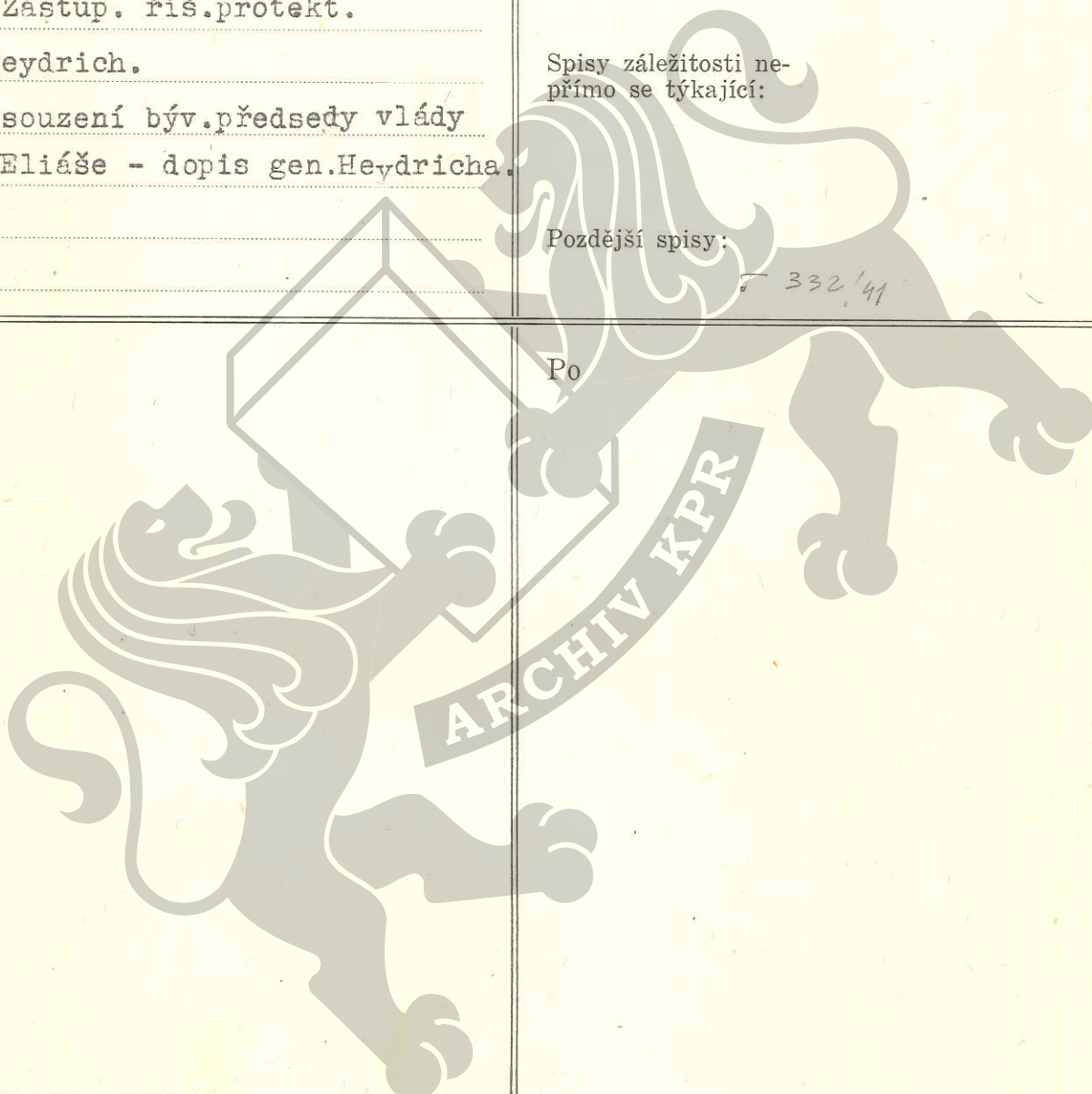
Spisy záležitosti ne-
přímo se týkající:

Pozdější spisy:

332/41

Před

Po

Spisovna:

Došlo 9. 9. / 18. října

Založeno

Výpravna:

Došlo

Napsáno

Porovnáno

Vypraveno

Tento dopis došel 7. října 1941 v 10.15 hod.,
jak poznamenáno na obálce.

Dopis byl panu presidentovi odevzdán, který jej
vrátil kanceláři k uložení ke spisům .

Založiti !

V Praze dne 9. října 1941.

9.10.1941.
G. H. H.

DER REICHSPROTEKTOR
IN BÖHMEN UND MÄHREN

Prag, den 6. Oktober 1941.

B.Nr. 114 /41.

Dorho due V. říje 1941.

č. j. T 289 /41.

(č. j. T 276 /41.)

An den
Herrn Staatspräsidenten
Dr. Emil H a c h a
P r a g

Herr Staatspräsident !

Die allgemeine Gerüchtebildung machte eine sofortige Bekanntgabe bezüglich der Vollstreckung des Urteils in Sachen E l i a š notwendig. Da ich infolgedessen nicht mehr Gelegenheit habe, Ihnen mündlich vor dieser Veröffentlichung Kenntnis von der vorläufigen Entscheidung des Führers zu geben, möchte ich es korrekterweise hierdurch vorwegnehmen:

" Der Führer hat die Vollstreckung des Todesurteils an dem ehemaligen Ministerpräsidenten E l i a š ausgesetzt, da seine Aussagen in einigen anderen Verfahren erforderlich sind. "

Der Führer beabsichtigt, erst nach Abschluss dieser Verfahren über die Gnadenfrage zu entscheiden. Auch die Entscheidung über einen etwaigen Besuch Ihrerseits

beim Führer ist damit bis auf weiteres auf-
geschoben.

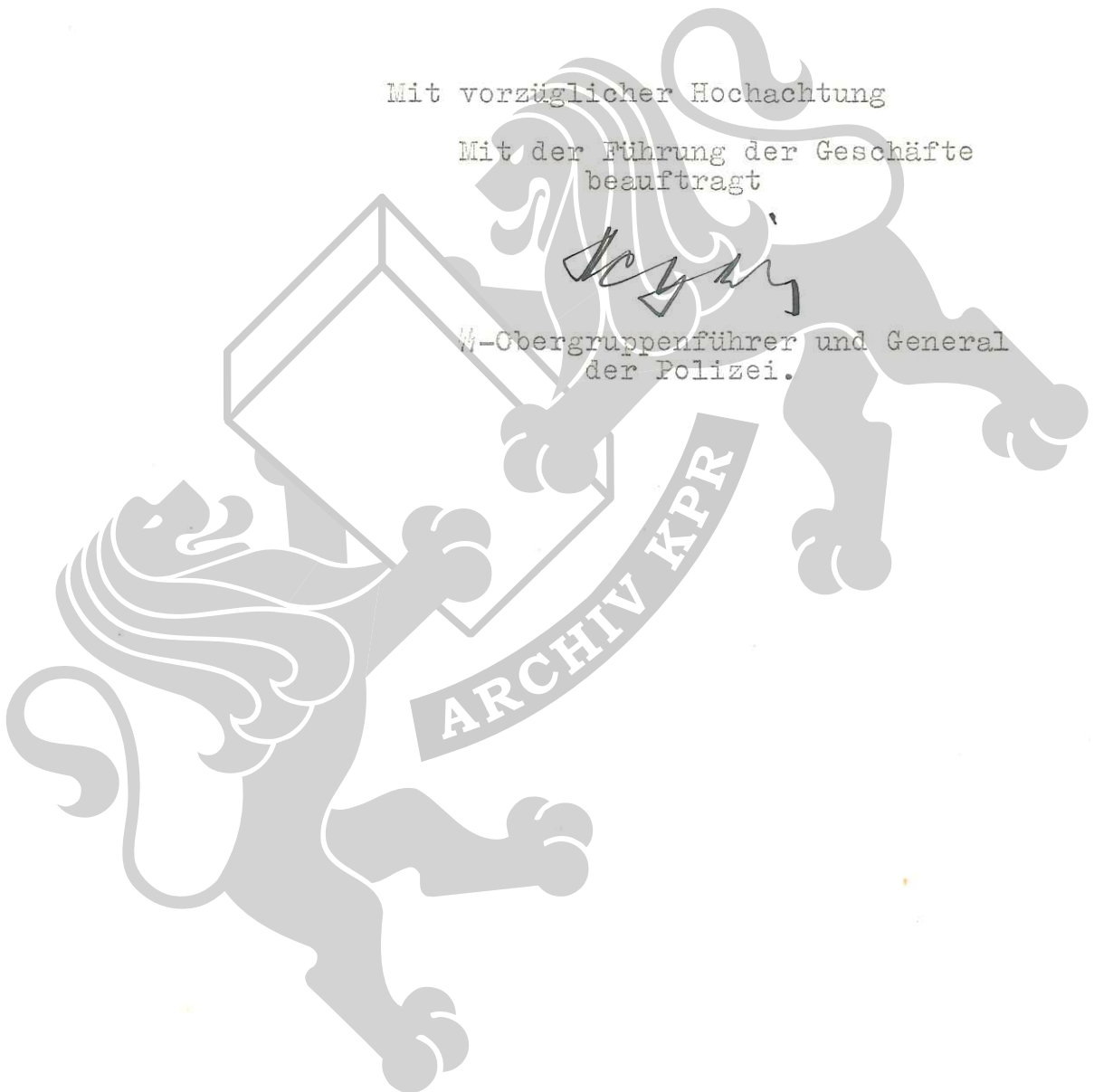
Mit vorzüglicher Hochachtung

Mit der Führung der Geschäfte
beauftragt

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Seyditz', is written over the text and the lion graphic.

W-Obergruppenführer und General
der Polizei.

Kancelář presidenta republiky

inv. č. 1486.

Referát:

Spisy záležitosti přímo se týkající:

D 576/37, D 1137/39, D 3064/39, D 3083/39, D 3265/39, D 3298/39, D 3667/39,
D 3919/39, D 4051/39, D 4052/39, D 4147/39, D 4302/39, D 4381/39, D 5074/39, D 5156/39,
D 5228/39, D 4239/39, D 4682/39, D 3443/40, D 4854/40, P-31₄₃, D 562/45,
D 563/45, D 8308/44

Spisy záležitosti nepřímo se týkající:

Věc: *Předseda vlády Alois Eliáš - generál*

hůta:

9563/45

V E L I T E L

Města PRAHY

" 23 " května 1945.

č. 064

KANCELAŘ PRESIDENTA
ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY ,

p. Dr. B E N E Š E .

Obrátila se na mne manželka generála-plukovníka Československé armády, pí Eliášová, se žádostí vysvětlit případ zmizení jejího manžela, generála-plukovníka Eliáše.

Zprávy o jeho popravě pocházejí z německých pramenů.

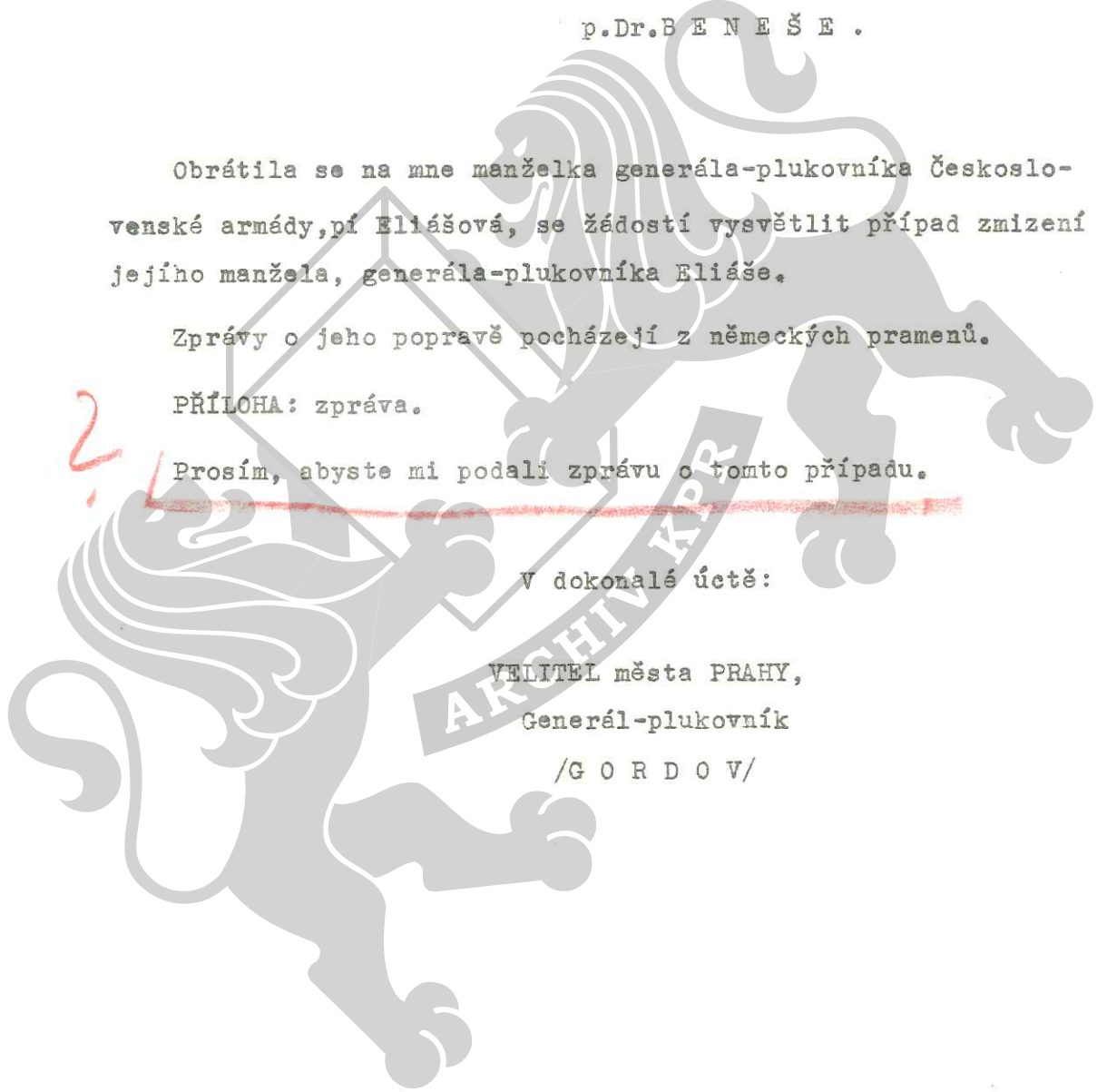
PŘÍLOHA: zpráva.

2.

Prosím, abyste mi podali zprávu o tomto případě.

V dokonalé účtě:

VELITEL města PRAHY,
Generál-plukovník
/G O R D O V/

D 563/45.

Věc : Zpráva o zmizení generála.
plukovníka Eliáše.

Exp.

Panu generálu plukovníku Gordovovi,
veliteli města Prahy
v P r a z e - III.

Kancelář presidenta republiky potvrzuje
příjem Vašeho dopisu z 23. května t.r. a ve
věci zmizení generála plukovníka Eliáše sděluje
Vám toto :

Generál plukovník Eliáš stal v čele tak
zvané protektorátní vlády od dubna 1939 do
února 1942 a byl Němci zatčen. Po přechodném
věznění v Protektorátě byl dopraven do jednoho
z koncentračních táborů v Německu a tam v roku
1942 popraven.

Pokud se nám podařilo zjistit, zprávy o
popravě generála plukovníka Eliáše odpovídají
pravdě. Ještě sice pravda, že generál Eliáš
stál ~~sice~~ v čele tak zvané protektorátní vlády,
ale současně vyvíjel ilegální činnost a prokázal
našemu státu platné služby.

To byl ~~pravděpodobně~~ skutečný důvod zatčení
generála plukovníka Eliáše.

Spisovna:

*stý opatření český
hotelad. Předklad Ing. J. K. 15. VI. 45*

V Praze dne 13. června 1945.

Před vypravením :

- 1./ OTPředn. k hlášení a *podpisu* 17. VI. 45
- 2./ OTPres. k hlášení. *klauz.* 17. VI. 45
- 3./ ~~pv dr. Drtina na vědomí.~~

*beslat
český opis*

13/6 Dleu

Spisovna

Došlo *Strobi* 21. VI. 1945

opsáno *18.6. Strobi*

perovnáno

vypraveno *Strobi* 21. VI. 1945

13. VI. 45

KANCELÁŘ PRESIDENTA REPUBLIKY

ČÍSLO:	D 8.308/47.
DOŠLO DNE:	
ZÁROVEŇ VYŘÍZENO Č. J.	
PODATEL: ze dne:
č. j.
VĚC:	Odbočka Svazu osvobozených politických vězňů -Praha XII., Barthouova 10 - telegram pana presidenta k výročí smrti gen. Eliáše.
BUDIŽ VYPRAVENO:
	1. poštou - poštovné kreditováno - poštovné hradí příjemce - 2. dálnopisem 3. poslem na dat. potvrzení
PISÁRNA:	Došlo: 19.VI.47 odtelefonová- Napsáno: no z Náměstě n. Osl. Porovnáno:
VÝPRAVNA:	Došlo: Löwová. Vypraveno: s příl. obyč., doporuč., dálnopisem, poslem Na poště v. Náměstěti přijal: Zeman
SPISOVNA:	Došlo: 1. VII. Jindra Založeno: 7. VII. Jindra
LHŮTA:
UPOMENUTO:
SKARTOVATI v roce NESKARTOVATI!

REFERENT:

v. o. r. Dr. Škarvan

DŘÍVĚJŠÍ SPISY:

OZNAČENÍ SPĚŠNOSTI:

PŘED

ARCHIV KPR

PO vypravení:

Odboru III/2b k dalšímu řízení.

PRO SBÍRKU PROJEVŮ

převzal: 4. VII. 47 / Blouha

Zpět spisovně k uložení

Návrh telegramu.

Odbočce Svazu osvobozených politických
vězňů
v P r a z e XII., Barthouova 10.

U příležitosti pietní slavnosti odha-
lení pamětní desky armádnímu generálovi Ing.A.
Eliášovi vzpomínám jeho věrného legionářství,
jeho práce v nové naší armádě, účasti jeho v
našem společném boji na domácí frontě i oběti
života, kterou přinesl pro národní věc v druhé
světové válce. Zatčení a smrt gen.Eliáše byly
pro spojeneckou cizinu důkazem, že národ doma
za těžkých podmínek s ní spolupracuje a bojuje
o svou svobodu společně s těmi, kteří byli v
zahraničí. Byl to zápas vedený u vědomí, že za
svobodu národa ještě třeba platit krví. Na expo-
nované pozice tohoto boje stál gen.Eliáš. Připo-
juji se k těm, kteří se účastní Vaší pietní slav-
nosti a jsem

Váš Dr.Edvard Beneš.

Dr.Škarvan

P.dru Sýkorovi

v Náměšti n.Osl.,

aby

Dr.Jína.

referoval p.presidentovi a předlo-
žil k podpisu tento návrh telegramu,
jež by bylo z Náměště expedovat.

17/6.Dr.Jína.

Pan president návrh po menší úpravě
schválil.

Náměšť n.Osl. 19.6.47

Dr.Sýkora.

Opis telegramu.

19.VI.1947.
Náměšť n/Osl.

D 8308/47

/ke dni výročí 22.VI.1947/

Odbočce Svazu osvobozených politických vězňů
v Praze XII, Barthouova 10.

U příležitosti pietní slavnosti odhalení pamětní desky armádnímu generálovi Ing A. Eliášovi vzpomínám jeho věrného legionářství, jeho práce v nové naší armádě, účasti jeho v našem společném boji na domácí frontě i oběti života, kterou přinesl pro národní věc v druhé světové válce. Zatčení a smrt gen.Eliáše byly pro spojeneckou cizinu důkazem, že národ doma za těžkých podmínek s ní spolupracuje a bojuje o svou svobodu společně s těmi, kteří byli v zahraničí. Byl to zápas vedený u vědomí, že za svobodu národa jest třeba platit krví. Na exponované pozici tohoto boje stál gen.Eliáš.

Připojuji se k těm, kteří se účastní Vaší pietní slavnosti a

Jsem

Váš Dr Edvard Beneš.

Odtelefonováno na poštu
v Náměšti n/Osl.19.VI.47.